

Muntligt

Tid: ca 30 minuter
Inga hjälpmedel

Namn:

Födelsedatum:

Testdatum:

Världens viktigaste uppfinningar

Inledning:

Uppfinningar har alltid spelat en avgörande roll i mänsklighetens utveckling. De har möjliggjort stora framsteg inom olika områden som teknik, medicin, och kommunikation, vilket i sin tur har format vårt samhälle och vårt sätt att leva. Idag ska vi utforska olika synpunkter på några av de viktigaste uppfinningarna genom tiderna.

1. Del 1 (15 min)

Du kommer att få ett elevkort som presenterar en uppfinning från ett speciellt perspektiv. Läs igenom kortet noggrant i ungefär **5 minuter**. Efter att du har läst kortet, ska du:

- Berätta för din partner vad som står på kortet.
- Förklara författarens perspektiv för din partner, inklusive de exempel som används för att motivera dennes synpunkter.
- Dela din egna åsikter om uppfinningen och diskutera med din partner.

2. Del 2 (10 min)

I den här delen av provet ska du och din partner diskutera och komma fram till vilken uppfinning som är historiens värsta. Börja med att läsa de nedanstående citaten som reflekterar över några uppfinningar och deras inverkan på världen.

Citaten:

kärnvapen	Alkohol	Cigarett	Bensinbilar
<i>"Att kärnvapen fortfarande inte har utplånat mänskligheten är mer en fråga om tur än om visdom."</i>	<i>"Alkohol kan vara människans värsta fiende, men bibeln säger att du ska älska din fiende."</i>	<i>"Alla rökare vet att cigaretter är skadliga för dem... Trots detta fortsätter de att röka. Det är definitionen av beroendeframkallande."</i>	<i>"Den som är förälskad i bilen kan inte bry sig om frisk luft."</i>
Stephen Hawking	Frank Sinatra	Dr. Gro Brundtland	Max Frisch

För att vägleda er, tänk på följande frågor:

- Vilka uppfinningar har skadat mer än de har hjälpt?
- Vilka uppfinningar har haft långsiktiga negativa effekter på samhälle eller miljö?
- Kan en uppfinning anses vara skadlig även om den från början skapades med en god avsikt?

Elevkort

Elevkort #1- Internet

Jag växte upp i en tid då personlig interaktion var normen. Vi besökte spontant varandras hem, skrev handskrivna brev som tog dagar att nå fram, och uppskattade det personliga samtalets konst. Sedan kom internet och med det, en kraftig förändring i hur vi kommunicerar. Idag är allt bara ett klick bort. Människor föredrar att skicka ett meddelande snarare än att ringa. Foton och nyheter delas i realtid, men till vilket pris? Vår förmåga att verkligen 'koppla upp' ansikte mot ansikte har försämrats. Internet har visserligen förenklat många aspekter av våra liv, men jag kan inte låta bli att känna att vi har förlorat något grundläggande mänskligt på vägen.

Karl

Elevkort #2 - Klockan

Tänk på hur klockan har transformerat mänskligheten sedan dess uppfinning. Den har inte bara gjort det möjligt för oss att mäta och strukturera vår tid, utan också drivit framsteg inom vetenskap, navigering, och industri. Arbetsliv, utbildningssystem, ja till och med vår fritid är omsorgsfullt strukturerad kring denna uppfinning. Före klockans tid måtte människor dagarna efter solens position. Det var en enklare tid, men också en tid då vår förmåga att planera, utvecklas och expandera var begränsad. Klockan gav oss kontroll över tiden, men i den processen har vi kanske också blivit dess slavar. Varje sekund räknas nu, och stressen över att 'inte ha tillräckligt med tid' tynger många av oss.

Daniel

Elevkort #3 - Plast

Plasten introducerades som ett mirakelmaterial: billigt att producera, hållbart och mångsidigt. Det finns ingen tvekan om dess användbarhet i medicinsk utrustning, transport och förvaring. Men, har vi någonsin stannat upp och tänkt på konsekvenserna? Plastföroreningar finns nu i varje hörn av vår planet, från de högsta bergen till de djupaste havsgravarna. Djurliv kvävs och lider av de produkter vi kastar bort. Återvinning? Endast en bråkdel av all plast återvinns faktiskt. Resten slutar i soptippar och oceaner. Vi måste fråga oss: Var det värt det? Det är dags att ompröva vårt beroende av plast och utforska hållbara alternativ.

Ida

Elevkort #4

Sociala medier har revolutionerat sättet vi interagerar på. Som tonåring idag kan jag inte föreställa mig en värld utan möjligheten att ständigt vara uppkopplad med mina vänner. Jag kan dela mina tankar, min konst, min musik och mina upplevelser med ett enkelt tryck på skärmen. Kritiker hävdar att sociala medier isolerar oss, men jag skulle argumentera för motsatsen. Det har gett en röst åt de som tidigare inte hade en, skapat gemenskaper för de som känner sig utanför i den fysiska världen. Visst, det finns utmaningar som näthat och desinformation, men vilket teknologisk framsteg har inte sina skuggsidor? Viktigast av allt, sociala medier är här för att stanna, och det är upp till oss att använda det ansvarsfullt.

Maria